

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

สงวนธรรม

วัดป่าทำหฺร ๗ หฺร ๗ ดูไม่ได้นะ มันไม่ได้เข้ากับเกณฑ์กับแบบพระพุทฺธเจ้า
นั่นช้ที่ว่าดูไม่ได้นะ คือดูใส่แบบแผนตำรับตำรานั้นเอง อะไรจะหฺรหฺรยั้งกว่าวัดทุกวัน
นี้ กุฎีกัชั้น อะไรหฺรหฺรชวบ้านสู้ไม่ได้เลยเวลานี้ แต่หัวใจเป็นนรกอยู่ในนั้นไม่ได้สนใจ
ทำก็ทำอย่างนั้นแหละ โบสถ์นี้สร้างสดสวยงดงามเข้าไปข้างในเสื่ออยู่นั้น ๑๐ ตัวก็มอง
ไม่เห็นเพราะมันรก เสื่อเข้าไปแอบซ่อนนอนอยู่ในนั้น ๑๐ ตัวก็มไม่เห็น ไม่ได้ทำความ
สะอาดนะหฺรหฺรข่างนอกเฉย ๗ เปิดประตูเข้าไปดูข้างในช้ดูได้ไหมละ พระพุทฺธเจ้า
ท่านเปิดข้างในออกโล่งหมดเลย วิชชเปิดข้างในท่านสอนมาหมดแล้วนี่นะ ใครจะไป
เฉลียวฉลาดยั้งกว่าพระพุทฺธเจ้า

เดี๋ยวนี้วัดไหนไม่ว่าในเมืองไทยนอกเมืองไทยหฺรหฺรชวบ้านสู้ไม่ได้ แต่หัวใจ
นั่นช้ไม่มองดูเลย ฟังแต่ว่าไม่มองดูเลยจะเอาอะไรมาสวยมางาม ประดับตกแต่งดูแต่
ภายนอกหลอกตากันไปเหมือนโลกเขานั้น ศาสนากลายเป็นโลกเป็นอย่งนั้นแหละ
ใครเห็น โห วัดนี้สวยนะงามนะ พระณฺรเหมือนช้ไม่เห็นว

สมัยปัจจุบันนี้ก็พ่อแม่ครูจารย์มันอยู่กระต๊อบทั้งนั้นนะ กระต๊อบเล็ก ๗ พระอยู่
เป็นร้านเป็นกระต๊อบ ท่านไม่ให้สร้าง ชอบแต่ภาวนาอย่งเดียว นั่นละแบบตำรับตำรา
เป็นอย่งนั้น ไปอยู่ไหนก็เหมือนกัน มาอยู่หนองผื่อนี้ก็กันห้องศาลาอยู่ อยู่บ้านโคกกัน
ห้องศาลาอยู่ บ้านนามนก็อยู่กุฎีหลังหนึ่ง คือเขาปลูกไว้แต่ก่อนนั้นแหละท่านก็ไปอยู่
หลังนั้น มีแต่กันห้อง ๗ อยู่ ท่านไม่ได้สนใจกับที่อยู่ที่อยู่อาศัยเท่าไรนัก ว่าสวยงามไม่สวย
งามหฺรหฺรไม่หฺรหฺร ท่านไม่สนใจสิ่งเหล่านั้นยั้งกว่าธรรม ท่านไปอยู่ไหนเหมือนกัน
หมด

กุฎีหนองผื่อนี้พวกญาติโยมนะมาขอร้องปลูกกุฎีให้ท่าน ปลูกทำไมอยู่ที่นี่ก็อยู่ดี
แล้วนี่ นั่นท่านตอบ เขาไม่ไหวก็เลยไปหาครูบาอาจารย์มาขอร้องอีกทีหนึ่ง เช่นท่าน
อาจารย์ฝั้นบอกพวกญาติโยมมาขอปลูกกุฎีให้ท่านเพื่อเป็นความสะอาด ท่านนิ่ง ๗
เฉย ๗ จึงได้ปลูกหลังนั้นหลังที่มีอยู่ทุกวันนี้ ไม่ใช่ท่านให้ปลูกเองนะ พวกญาติโยมขอ
ร้องท่านไม่สำเร็จก็ไปเอาท่านอาจารย์ฝั้นมาขอร้องอีก ท่านก็เลยนิ่ง จึงได้ปลูกขึ้นมา

ท่านอยู่ที่ไหนมีแต่กระต๊อบทั้งนั้น สืบทราบหมดท่านไปอยู่ที่ไหน ๗ ท่านไม่
เกี่ยวข้องกับการก่อการสร้างภายนอกนะ แต่เรื่องภายในนี้ โอ้โห เข้มงวดกวัดขันเปรี้ยะ
๗ กับหลักธรรมหลักวินัยไม่มีเคลื่อนคลาดเลย อย่งนั้นช้ลูกศิษย์ตถาคตต้องอย่งนั้น

ซี เวลาถาม เป็นยังไง ไปอยู่ที่นั่นเป็นยังไง เหมือนพระพุทธเจ้ารับสั่งถามพระสงฆ์ครั้ง
พุทธกาลนะ เวลาพระเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า เป็นยังไงไปอยู่ที่นั่นภวานาเป็นยังไง ไปอยู่
ในป่านั้นเขานั่นถ้ำนั้นเป็นยังไง ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องกุฎิอะไร หรุ ๆ หรา ๆ อะไร นี่พอ
แม่ครูจารย์มันก็แบบเดียวกัน มาท่านจะไม่ถามอย่างอื่นอย่างใดแหละ ท่านจะถามเรื่อง
ภวานาขึ้นต้นเลยแหละ เป็นยังไงไปอยู่ที่นั่นภวานาดีไหม ท่านเข้มงวดกวดขันมากเรื่อง
ภวานาเอาเป็นเนื้อเป็นหนังเป็นจิตเป็นใจจริง ๆ อะไรมายุ่งไม่ได้เรื่องภวานา

สมัยนี้มีใครพูดถึงเรื่องภวานาบ้างละ พูดถึงเรื่องอิฐเรื่องปูนเรื่องหินเรื่องทราย
เรื่องเหล็กเรื่องหลาเรื่องเงินเรื่องทองไปอย่างนั้น ไม่ได้พูดถึงศีลถึงธรรมนี่นะ ทุกวัน
นี้พูดไปอย่างนั้น

นี่ศพท่านบุญจันทร์พระมาพูดเมื่อเช้านี้กำหนดวันที่ ๘ เดือนหน้า ที่แรกว่าจะ
เอาวันที่ ๒ ตรงกับวันคัดเลือกผู้แทนเขาจะยุ่งมากไปก็เลยเลื่อนไป นี่พอเหมาะสมไม่
นานนัก ครูบาอาจารย์องค์ไหนตายดองเอาไว้ ๆ หาเงินเข้ากระเป่า โห ทุเรศจริง ๆ นะ
ดองไว้นั้นละ กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา อยู่กันทั้งวันทั้งคืน ความสงบในวัดไม่มีเลย
ครูบาอาจารย์องค์ใดตายก็เป็นตลาดเงินขึ้นมา ความสงบสงบมีได้ที่ไหน สมเหตุสมผล
ใหม่กับศาสตราตรัสไว้สอนไว้

แม้แต่พระสรีระของพระองค์เองที่พระอานนท์ทูลถาม เรื่องการเผาศพของท่าน
มายุ่งอะไรอานนท์ ท่านขนาบเลยทันทีนะเป็นคำเด็ด ๆ ด้วย อานนท์มายุ่งทำไม เรื่องนี้
เป็นเรื่องของฆราวาสญาติโยมเขาจะจัดจะทำ พระมีแต่เรื่องภวานาสนใจในอรรถใน
ธรรมเท่านั้น นั่นเห็นใหม่ขึ้นนี้เลย พระอานนท์ก็เป็นผู้ฉลาดนี้ อ้อ หากว่ามีความจำเป็น
พวกญาติโยมเขามาถามจะได้บอกเขาถูกต้อง จะให้ทำยังไง ๆ พระสรีระศพของพระองค์
เวลาพระองค์ปรินิพพานแล้ว จากนั้นท่านก็ทรงชี้แจงให้ทราบ ให้พันด้วยผ้าขาว ๕๐๐
ชั้น ท่านบอกไว้อย่างชัดเจน พระพุทธเจ้ารับสั่งเองนะ เช่นเดียวกับพระเจ้าจักรพรรดิ
คือพระเจ้าจักรพรรดิก็ทำทำนองเดียวกัน ศพของเราตถาคตนั้นทำเหมือนศพของพระ
เจ้าจักรพรรดิ ท่านรู้หมดศพพระเจ้าจักรพรรดิทำยังไง ๆ ให้ทำแบบเดียวกัน

ก่อนจะปรินิพพานจากวันปลงพระชนม์ไปถึงเดือนหกเพ็ญ พระสงฆ์ยุ่งกันใหญ่
พอปลงพระชนม์ว่าจะปรินิพพานเดือนหกเพ็ญเท่านั้น ยุ่งกันเกาะกันเป็นฝูง ๆ ว่าจัน
เลย อย่าย่าว่าเป็นคณะ ๆ เลยเป็นฝูง ๆ คือจิตใจมันยุ่งแต่ภายนอก มี พระติสสะ องค์
เดียวไม่ยุ่งกับใครเข้าอยู่ในป่าตลอด ๆ ทั้งวันทั้งคืน ๆ แล้วพระบ่าเหล่านี้หาว่า พระติส
สะ ไม่มีความจงรักภักดีต่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าจะปรินิพพานทั้งองค์พระติสสะไม่
เห็นมาปรึกษาปรารภอะไรเลย อยู่แต่ในป่า ๆ เข้าฟ้องพระพุทธเจ้า ว่าพระติสสะไม่มี
ความหวังดีในพระพุทธเจ้า ไม่มีความเชื่อโยในพระพุทธเจ้า หลีกไปอยู่แต่องค์เดียว ๆ

พระองค์เป็นผู้ทรงเหตุผลอยู่แล้ว รับสั่งพระติสสะมาในท่ามกลางสงฆ์ ไหนว่าไฉน พระติสสะ เวลานี้พวกบ้านี้ถ้าเป็นหลวงตาบ๊วยจะพูดอย่างนั้น เวลานี้พวกบ้านี้ว่าเธอไม่มีความจงรักภักดีต่อเราตถาคต ไปแอบอยู่แต่คนเดียว ๆ ทั้งวันทั้งคืนไม่เข้ามาเกี่ยว ข้องมั่วสุมกับหมู่เพื่อนเลย ว่าไฉนพระติสสะ รับสั่งถาม ข้าพระองค์มีความจงรักภักดีต่อ พระองค์สุดหัวใจ นั้นเวลาตอบ เท่าที่ข้าพระองค์ไม่ได้มาเกี่ยวข้องกับหมู่กับเพื่อนก็ เพราะเห็นว่าเวลาของพระองค์นั้นกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว จากนั้นถึงวันนั้นจะปรินิพพาน ความเป็นไปในจิตของเราเป็นยังไงแล้วรีบเร่งชวนชวายนจิตใจของเราให้ทันการณ จะ ควรบรรลุธรรมก็ให้ได้บรรลุในระยะที่พระพุทธานุญาตเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ข้าพระองค์จึง ต้องรีบเร่งชวนชวายนทางด้านจิตใจ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับใครเลยทั้งวันทั้งคืน เอ้อ ถูกต้อง แล้วติสสะ สาธุ ๆ ถูกต้องแล้ว

จากนั้นก็ยกขึ้นเป็นภาษิต ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้นชื่อว่าบูชาเรา ตถาคต ธมฺมานุสุมมปฏิบัติ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้นชื่อว่าบูชาตถาคต ท่านไม่เห็นยุ่งพระสรีระของพระองค์ก็ไม่ให้ยุ่ง ให้เป็นเรื่องญาติโยมเขา อย่างพระติส สะท่านทำอย่างนั้นพระองค์ก็ทรงสาธุการ นั้นละท่านสงวนธรรมมากขนาดนั้นละท่าน จึงไม่ให้มายุ่งกับสิ่งเหล่านี้ซึ่งเป็นวัตถุธรรมตา ๆ เหมือนวัตถุทั่ว ๆ ไป ส่วนธรรมไม่ ได้ธรรมดานี้ เป็นของเลิศเลอที่สุด พระพุทธานุญาตเป็นศาสนาก็เพราะธรรมต่างหากไม่ใช่ เพราะสรีระเหล่านี้ ไม่ใช่เพราะเรื่องวัตถุเหล่านี้ นั้นละแบบแผนตำรับตำรามีมาย่าง นั้นแล้วจะให้พูดว่ายังไง ให้พูดตามกิเลสหรือไม่พูด ก็กิเลสเป็นข้าศึกกันอยู่แล้ว พูด ตามธรรมก็พูดอย่างนั้นแล้ว

วันนั้นพระก็ถามกำหนดเผาศพท่านอาจารย์บุญจันทร์นี้จะให้ทำยังไง ขอให้ครู บาอาจารย์เป็นผู้ชี้ขาด เราไม่ชี้เราบอกกัน เรื่องกิเลสมันมากต่อมากเรื่องธรรมมีน้อย เวลาจะเป็นไปตามประเพณีของกิเลสก็ให้เป็นไปเสียอย่าให้ผมเข้ามายุ่งเลย ถ้าผมเข้า มายุ่งแล้วจะไม่เป็นไปตามกิเลสซี จะเป็นไปตามอะไร มันก็ต้องเป็นไปตามธรรมของ พระพุทธานุญาต ตัดตรงเลย เพราะฉะนั้นอย่าให้ผมมายุ่ง เดี่ยวจะมาก็คิดยกโทษผม อย่างนั้นอย่างนี้แล้วจะไปตกรกกันทั้งหมด ถ้าผมมายุ่งจะเป็นผลเสียไม่ได้เป็นผลดี ณะความถูกต้อง ๆ ที่เราทำ แต่ความคิดของกิเลสจะเป็นไฟเป็นไฟขึ้นมาเผาหัวใจคน ให้ตกรกทั้งเป็นตกรกทั้งตายด้วย เพราะฉะนั้นเราจึงไม่เกี่ยวข้องแล้วจะไม่เกิดผล อย่างนี้ขึ้นมา

มอบกลับคืนให้พิจารณากันเองเถอะ อย่าให้ผมต้องมายุ่งด้วยเลย มีแต่ข้อแนะ นิดหนึ่งว่าการเก็บดวงไว้ดังที่เห็นนั้น ดังที่ผมก็เคยพูดอยู่แล้ว การเก็บดวงไว้ไม่ใช่ปลา ร้าปลาจ่อมอะไร ดวงไว้ทำไม พิจารณาให้มากนะ ครูบาอาจารย์องค์ไหนตายก็ดูเอา

อย่างทุกวันนี้ศพยังมีอยู่ให้เห็นอยู่เนี่ย ยัวะยัย ๆ ทั้งวันทั้งคืนทั้งญาติทั้งโยม ทั้งไปกินทั้งไปเล่น ทุกประเภทมีอยู่ในนั้นหมดเลย พระก็เหมือนกันมาจากทุกทิศทุกทางมาหากินมากุสลา ครูบาอาจารย์ตายที่ตรงไหนพวกอี่แร้งอีกาหลังไหลมา ออดคิดไม่ได้นะ ทุเรศจริง ๆ เรายกตัวอย่างมาให้พระฟัง อย่างนั้นละดูเอาเป็นผลดีเทร่อ

เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่เอาไว้นาน ทีแรกว่าจะเผาวันที่ ๒ วันอาทิตย์ ก็พอดีตรงกับวันคัดเลือกผู้แทนเสียก็เลยเลื่อนไปวันที่ ๘ นิมนต์เราไปแสดงธรรมตอนบ่าย เราบอกแสดงธรรมนั้นผมไม่ได้เรื่องแหละ แล้วแต่ครูบาอาจารย์จะเห็นสมควรยังงี้ วันนี้ก็พระจากวัดท่านบุญจันทร์มาพบเราสาย ๆ ตอนเราจะออกบิณฑบาต เราได้เวลาถึงจะออกมาจากทางจงกรม ขึ้นมานี้กราบพระเสร็จแล้วก็ไปบิณฑบาตเลย แต่ก่อนบิณฑบาตมานี้จะกราบพระเสียก่อน กราบพระเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงครองผ้าไปบิณฑบาต ที่นี้มาตอนบิณฑบาตใกล้ ๆ นี้ชีมาสาย ๆ พอขึ้นมาคนยัวะยัย ๆ เลยกราบพระไม่ได้ มากี่มีแต่ครองผ้าแล้วไปเลย จะมากราบอวดโลกอะไร ก็เลยไม่กราบอวดโลกแหละ ครองผ้าแล้วก็ไปเลย อยู่ปรกติเราปฏิบัติมาตั้งแต่สร้างวัดนะ เพิ่งมาเลิกเอาเมื่อบิณฑบาตใกล้ ๆ ตามเหตุการณ์ของมัน

ผู้มีธรรมในใจตายเมื่อไรท่านพร้อมเสมอ ท่านไม่เดือดร้อนนะ ถ้าไม่มีธรรมในใจนี้ แหมm เดือดร้อนมาก สมบัติเงินทองข้าวของกองเท่าภูเขาก็ตามมันเดือดร้อนอยู่ภายในใจ สิ่งเหล่านั้นเขาไม่มาเดือดร้อนกับเรา เขาไม่ได้เป็นเศรษฐกิจเขาไม่ได้เป็นความสุขความทุกข์ในสมบัติเหล่านั้น คนต่างหาก ถ้าว่าเป็นเศรษฐกิจเศรษฐกิจคน ถ้ารอบคอบก็เป็นเศรษฐกิจได้ เศรษฐีเงินเศรษฐกิจธรรม ถ้าไม่รอบคอบก็จมได้คน อยู่นี้ต่างหาก เพราะฉะนั้นพระท่านจึงไม่เห็นมีความจำเป็นกับอะไร ตายแล้วเผาเลย ไม่เผาไม่ฝังก็เอาเสื่อขาดพันแล้วโยนลงเหวเลยท่านไม่เห็นยุ่งอะไร ท่านไม่หวังเอาความได้ความเสียอะไรจากร่างกายซึ่งเป็นของเน่าเฟะ ๆ นี้ ท่านเอาจากจิตของท่านที่บำเพ็ญมาแล้วต่างหาก นั่นละเศรษฐกิจธรรมอยู่ตรงนั้น ไม่ได้มาอยู่กับสรีระ ทำอะไรก็ทำลงไปซี

สร้างให้พอในหัวใจ ให้มีหลักยึด เราวิตกวิจารณ์จริง ๆ นะไม่ใช่ธรรมดา ถอดออกมาจากหัวใจจริง ๆ เราวิตกวิจารณ์ถึงเรื่องหัวใจของโลก แหมm มันไม่มีจริง ๆ นะ เงินทองข้าวของท่วมหัวอยู่ก็ไม่มีมีความหมายอะไรเลย อันนี้มันดินของมันอยู่งั้น ดินหาหลักหาเกณฑ์หาที่ยึดที่เกาะ ไม่มีที่ยึดที่เกาะก็ไขว่คว้าอยู่งั้น เป็นเต็มโลกนี้จะว่าไง ยิ่งชาวพุทธเราเป็นอย่างเขาแล้วดูไม่ได้นะ คือไม่มีหลักยึดไม่มีหลักใจ ไม่มีความดี ไม่มีพุทธโธ ธัมโม สังโฆเป็นหลักยึด ใจหาความแน่นอนหาที่เกาะไม่ได้ก็เกาะพินเกาะไฟเผาเรื่อยดินเรื่อย เผาเรื่อยไปอย่างที่เราเห็นนี่แหละ เพราะฉะนั้นจึงสอนลงทางด้านจิตใจ อัน

นี้แหลวมากนะ แหลวมากจริง ๆ จนกลายเป็นแหลวมากไป ต่ำเอาจริง ๆ จิตใจคน มีแต่
กิเลสครอบหัวใจ กิเลสเป็นไฟซีมันจะให้ความรุ่มเย็นมาจากไหน ไม่ให้แหละ
พูดเท่านั้นละ ต่อไปนี้จะให้พร